

Matuszewski, Adam

"Polacy w nauce, gospodarce i administracji na Syberii w XIX i na początku XX wieku", pod red. Antoniego Kuczyńskiego, Wrocław 2007 :
[recenzja]

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 54/1, 221-223

2009

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

rycznych uwarunkowań wojen biblijnych oraz pojęcia „wojny świętej” w starożytnym Izraelu.

Elżbieta M a z u r: Szpitale w Królestwie Polskim w XIX wieku. Warszawa 2008 Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk, 231 ss., nlb.1 s., 1 mapa, il. bibliogr., sum., ind. *Studia i Materiały z Historii Kultury Materialnej. T. 72*

Książka składa się z pięciu rozdziałów. W pierwszym została przedstawiona *Organizacja szpitalnictwa w Królestwie Polskim*; w drugim *Fundusze szpitalne*; w trzecim *Budynki i wyposażenie szpitali*; w czwartym *Wyżywienie*; a w piątym *Personel szpitalny*. W dziewięciu dołączonych aneksach zamieszczono wykazy szpitali w Królestwie Polskim, ich nieruchomości, wyposażenia i dochodów. Praca jest zaopatrzona w liczne ilustracje. Dołączono też do niej *Mapę Królestwa Polskiego*.

Marian M i ę s o w i c z: *Życie i dzieło 1907–1992*. Kraków 2007. Polska Akademia Umiejętności, 296ss., il., ind.

Książka ukazała się w związku z obchodami przypadającej 21 listopada 2007 r. setnej rocznicy urodzin wybitnego polskiego fizyka, profesora Mariana Mięśowicza. Składa się z pięciu części. Pierwsza zawiera krótkie kalendarium życia i działalności profesora oraz przedruk jego własnej autobiografii, *Notatki autobiograficzne fizyka*, która ukazała się w numerze 3–4 „Kwartalnika Historii Nauki i Techniki” z 1987 r. Druga przedstawia najważniejsze prace i osiągnięcia naukowe autora; trzecia ukazuje jego zasługi jako organizatora polskiego życia naukowego. Część czwarta zawiera osobiste wspomnienia współpracowników, uczniów i przyjaciół Mięśowicza; a piąta jego najbliższej rodziny (córek, zięcia, wnuków i prawnuczki). Książka zawiera także liczne ilustracje związane z życiem autora i jego portrety. Zaopatrzona jest w indeks nazwisk.

Polacy w nauce, gospodarce i administracji na Syberii w XIX i na początku XX wieku. Pod redakcją naukową Antoniego K u c z y ń s k i e g o. Wrocław 2007 Wydawnictwo Silesia Dolnośląskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego; Uniwersytet Wrocławski. Ośrodek Badań Wschodnich. Katedra Etnologii i Antropologii Kulturowej; Stowarzyszenie „Wspólnota Polska”, 716

ss., 2 k. tabl., portr. il. Z *Prac Ośrodka Badań Wschodnich Katedry Etnologii i Antropologii Kulturowej Uniwersytetu Wrocławskiego*.

Książka zawiera teksty 43 referatów, wygłoszonych na konferencji poświęconej tematyce syberyjskiej, obradującej jesienią 2006 r. w Domu Polonii w Pułtusku. Wśród nich znalazły się artykuły: Stanisława W i e c h a: *Sybiracy w administracji Królestwa Polskiego w pierwszym dziesięcioleciu po upadku powstania styczniowego*; Rolanda M ł y n i k a: *Praca polskich zesańców politycznych w usolskiej warzelni. Fakty i mity*; Katarzyny Emilii K o ś ć: *Obraz życia Polaków w Opisaniu Zabajkalskiej krainy na Syberii Agatona Gillera*; Eugeniusza N i e b e l s k i e g o: *Ignacy Walicki – zesłaniec 1863 roku i sadownik. Listy z Rosji*; Piotra B i l i Ń s k i e g o: *Fundacja Pelagii Russanowskiej*; Wiktorii Ś l i w o w s k i e j: *Zasługi Sybiraków-zesańców postyczniowych dla kraju (kilka przykładów)*; Lidii M i c h a l s k i e j - B r a c h a: *Syberyjskie doświadczenia Polek w świetle materiałów Marii Bruchnańskiej. Zarys problematyki*; Andrzeja S i e r o s z e w s k i e g o: *Jak powstała księga Wacława Sieroszewskiego o Jakutach i ich krainie*; Franciszka M. R o s i ń s k i e g o: *Szamanizm jakucki w ujęciu Wacława Sieroszewskiego*; Michała P ę d r a c k i e g o: *Teoria pierwotnego szamanizmu na tle ewolucjonizmu społecznego*; Margerity F. C h a r t a n o w i c z: *Działalność Benedykta Dybowskiiego (na podstawie źródeł archiwalnych przechowywanych w Oddziale Sankt Petersburskim Archiwum Rosyjskiej Akademii Nauk)*; Jana T r y n k o w s k i e g o: *„Zaimka”. Zajęcia rolnicze w życiu polskich zesańców w pierwszej połowie XIX wieku*; Renaty W. O p ł a k a ń s k i e j: *Polacy na służbie państwowej w Syberii Zachodniej w drugiej ćwierci XIX wieku*; Swietłany A. M u l i n y: *Polacy na służbie państwowej w Syberii Zachodniej w drugiej połowie XIX wieku*; Niny A. J a k o w l e w e j: *Polacy na Syberii i syberyjscy oblaścownicy oraz ich udział w życiu regionu w drugiej połowie XIX i na początku XX wieku*; Wasyla C h a n i e w i c z a: *Polacy na służbie policji w guberni tomskiej od XIX do początku XX wieku*; Iriny B. B a t u j e w e j i Tatiany W. G o ł o s o w s k i e j: *Zajęcia polskiej diaspory na Zabajkalu w drugie połowie XIX i na początku XX wieku*; Marfy I. B r o w c z e n k o: *Polscy zesańcy w jakuckich kopalniach złota*; Raisy A. G a ł a n o w e j: *Z polskich tradycji Politechniki Tomskiej w działalności naukowej, oświatowej i kulturalnej*; Wiktora T u m a n i n a: *Losy Franciszka i Władysława Zaleskich w Kazaniu*; Sergiusza L e o Ń c z y k a: *Maksymilian Marks – uczonek, bojownik o niepodległość Polski*; Izmaïła I. S z a r i f z a n o w a: *Kazań – największy regionalny ośrodek życia społecznego, naukowego i kulturalnego Polaków w XIX wieku*; Anny M i l e w s k i e j - M ł y n n i k: *Jan Witort i Seweryn Gross – dziewiętnastowieczni badacze kazachskiej kultury*; Marii Magdaleny B l o m b e r g o w e j: *Bronisława Grąbczewskiego (1855–1926) opisy starożytności spotykanych w trakcie podróży po Azji*; Stefanii S k o w r o n

- M a r k o w s k i e j: *Wyprawa syberyjska (1914–1915) Marii Antoniny Czaplickiej i recepcja rezultatów tej ekspedycji*; Mariusza K u l i k a: *Polacy wśród wyższych dowódców armii rosyjskiej w wojnie rosyjsko-japońskiej (1904–1905)*; Krzysztofa L a t a w c a: *Polacy w strukturach Zaamurskiego Okręgu Straży Granicznej w latach 1901–1914*; Bolesława O r ł o w s k i e g o: *O polskim wkładzie w budowę Wielkiej Kolei Transsyberyjskiej*; Barbary J ę d r y c h o w s k i e j: *Kształtowanie wyobrażeń i poglądów o polskich zesłańcach postyczniowych przez syberyjską gazetę „Tomskije Gubernskie Wiedomości”*; Anny Marii S t o g o w s k i e j: *Obraz życia Polaków na Syberii w czasopiśmie „Kraj”*; Mariusza K o r z e n i o w s k i e g o i Dariusza T a r a s i u k a: „*Głos Syberii*”. *Przyczynek do dziejów prasy polskiej na Syberii w latach 1916–1921*; Zbigniewa J. W ó j c i k a: *Geologowie galicyjscy, badacze Syberii i rosyjskiego Dalekiego Wschodu na początku XX wieku*; Andrzeja J. W ó j c i k a: *Ekspedycja Adama Piwowara na Nową Ziemię” (1905)*; Raidy W. N a m y: *Polskie organizacje w Syberyjskiej Dumie Obwodowej (1917–1918)*; Lidii K u c h t ó w n y: *Józef Targowski jako minister pełnomocny i wysoki komisarz Rzeczypospolitej Polskiej na Syberię*; Eweliny T y l i ń s k i e j: *Ferdynand Antoni Ossendowski – władca masowej wyobraźni czy niespełniony uczonec?*; Władysława M a s i a r z a: *Działalność gospodarcza i społeczna Ignacego Sobieszkańskiego na Syberii w latach 1905–1920*; Ludmiły S z n y t k o, Bolesława S z o s t a k i e w i c z a i Heleny Z u b r i j: *Spuścizna twórcza polskich artystów w zbiorach Irkuckiego Obwodowego Muzeum Sztuki oraz w innych muzealnych i prywatnych zbiorach Irkucka*; Franciszka N o w i ń s k i e g o: *Administracja wschodniosyberyjska wobec badań polskich zesłańców*; Zbigniewa J. W ó j c i k a: *Udział Polaków w rozpoznaniu przyrody Syberii*; Janiny O w c z a r e k i i Zbigniewa W ó j c i k a: *Z prac Instytutu Historii Nauki PAN nad udziałem Polaków w naukowym poznaniu Syberii w XIX i XX wieku*; Pauliny K o p e t y ń s k i e j: *Cykl portretowy polskich badaczy Syberii*; Antoniego K u c z y ń s k i e g o: *Polskie dziedzictwo naukowo-cywilizacyjne na Syberii XIX–początek XX wieku oraz jego współczesna recepcja w Polsce i Rosji*.

Jan S n o p k o: *Final epopei Legionów Polskich 1916–1918*. Białystok 2008
Uniwersytet w Białymstoku, 479 ss., il. bibliogr., ind. sum.

Książka opisuje końcowy okres istnienia Legionów Polskich oraz losy żołnierzy po opuszczeniu szeregów legionowych. Składa się z sześciu rozdziałów. Pierwszy wprowadza w sytuację polityczno-militarną jesienią 1916 r. Naszkicowano w nim również rozwój wydarzeń wojennych oraz nastroje i sytuację polityczną na ziemiach polskich przed i po „akcie 5 listopada” oraz